

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvapaikanhakijoiden koulutuksesta ja työllistymisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Paavo Arhinmäen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 414/2015 vp:

Millaisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä turvapaikanhakijoiden kotouttamiskoulutuksen laadun parantamiseksi vastaanottokeskuksissa ja

miten hallitus aikoo parantaa ja nopeuttaa koulutettujen turvapaikan saaneiden henkilöiden pääsyä työelämään?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 13 §:n mukaan turvapaikanhakijoiden vastaanottopalveluihin kuuluvat majoitus, vastaanotto- ja käyttöraha, sosiaalipalvelut, terveydenhuoltopalvelut, tulkki- ja käännöspalvelut sekä työ- ja opintotoiminta. Vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus em. lain nojalla.

Työ- ja opintotoiminnan tarkoituksena on edistää vastaanottokeskusten asiakkaiden omatoimisuutta. Asiakkaalle laaditaan vastaanottokeskuksissa henkilökohtainen työ- ja opintosuunnitelma, ja siihen kirjataan toiminnot, joihin asiakas osallistuu. Suunnitelmaa laadittaessa huomioidaan asiakkaan haavoittuva asema, toiveet ja mahdollisuudet. Työ- ja opintotoiminnan määrä vaihtelee keskuksittain ja asiakaskohtaisesti.

Maahanmuuttovirasto on parhaillaan valmistelemassa kattavampaa ohjeistusta vastaanottokeskuksille työ- ja opintotoimintaan liittyen. Virasto on myös valmistellut vastaanottokeskuksille ja turvapaikanhakijoille jaettavan materiaaalipaketin oikeuksista ja velvollisuuksista työelämässä sekä työnhausta. Suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntaa koskevaa materiaalia on jaettu vastaanottokeskuksiin ja siihen ollaan kehittämässä koulutusmoduulia.

Valtaosa Suomesta turvapaikkaa hakeneista on 18–64 -vuotiaita työikäisiä, joiden arvioidaan siirtyvän oleskeluluvan saatuaan TE-palveluiden asiakkaaksi. Arvion mukaan noin 30–35 % vuonna 2015 turvapaikkaa hakeneista saa myönteisen päätöksen, mikä tarkoittaa noin 8000–10 000 henkilön lisäystä TE-toimistojen asiakkuuksiin vuonna 2016. Kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden tarpeessa olevien määrän kasvaessa on entistä tärkeämpää tehostaa maahan muuttaneiden aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä nopeuttaa polkuja työelämään.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 414/2015 vp

Työ- ja elinkeinohallinnon tavoitteena on aikaistaa oleskeluluvan saaneiden osaamisen ja ammattitaidon kartoittamista, ottaa laajemmin käyttöön joustavia, työelämälähtöisiä ja ammatillisesti painottuneita kotoutumiskoulutuksen malleja ja tätä kautta nopeuttaa siirtymistä työelämään tai ammatillisiin jatko-opintoihin. Työ- ja elinkeinoministeriö on yhteistyössä Opetushallituksen kanssa valmistellut yksilöllisiin tarpeisiin räätälöitävissä olevia, osaamisen täydentämistä ja perinteisen kotoutumiskoulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen elementtejä yhdistäviä modulaarisia koulutusmalleja. Edellä kuvailtujen mallien suuntaamisessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon erityisesti suomalaisten työmarkkinoiden työvoimakapeikkoalat ja työnantajien tarpeet. Samanaikaisesti on tarpeen huomioida yrittäjyys vaihtoehtona ja lisätä yrittäjyysvalmennusta ja tietoutta yrityksen perustamisesta osaksi palveluohjausta ja maahanmuuttajille suunnattujen koulutusten sisältöä. Lisäksi korkeasti koulutettujen oleskeluluvan saaneiden pätevyitysmiskoulutukseen ohjautumista tehostetaan yhteistyössä opetushallinnon ja korkeakoulujen kanssa.

Räätälöityihin koulutusmalleihin ohjautuminen edellyttää mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tehtävää osaamisen kartoittamista sekä tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa urasuunnitelmiin ja koulutustaustaan ja aiemmin hankittuun osaamiseen vastaavan koulutuspolun määrittämiseksi. Työ- ja elinkeinohallinnon tavoitteena on tukea maahanmuuttajien työllistymistä hyödyntämällä entistä vahvemmin julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kumppanuuksia kotoutumisessa. Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla käynnistetään myös vaikuttavuusinvestointimallilla toteutettava maahanmuuttajien nopean työllistymisen kokeilu, jossa yhdistetään tiivis kotoutumiskoulutus työllistymiseen ja koulutuksen jatkumiseen työpaikalla.

Lisäksi työelämän asenteilla on suuri merkitys maahanmuuttajien työllistymisen tuessa ja on oleellista edistää syrjimätöntä ja monimuotoista työelämää, joka edistää maahanmuuttajien pääsyä työmarkkinoille ja mahdollisuuksia edetä urapoluilla.

Helsingissä 3.2.2016

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström